

Mijlpaalarrest

Mr. De Blaey hield zijn mond over Vossen/Swinkels¹

Hoe liepen de zaken die ten grondslag lagen aan wat later mijlpalen in de jurisprudentie werden? We kijken terug met de advocaat van toen.

De kern van Vossen/Swinkels

Op basis van het verrekenbeding in de huwelijkse voorwaarden wordt hetgeen van hun inkomsten wordt bespaard, periodiek tussen partijen verrekend. Laten zij tijdens het huwelijk deling hiervan achterwege en blijft het recht om deling te vorderen bestaan, dan wordt bij het einde van het huwelijk ook de vermogensvermeerdering die is ontstaan door belegging van wat uit de inkomsten van een echtgenoot is bespaard maar onverdeeld gebleven, in de verrekening betrokken, tenzij bij huwelijkse voorwaarden anders is overeengekomen. De verrekening dient te geschieden overeenkomstig art. 1:139 lid 1 BW in verbinding met art. 1:136 lid 2 BW. Dit strookt ook met de strekking van deze bepalingen die het daarin vervatte stelsel kennelijk met het oog op de rechtszekerheid voor het geval van een deelgenootschap als hoofdregel voorschrijven.

Koert Boshouwers redactielid

Meneer Vossen en mevrouw Swinkels waren in 1970 op huwelijkse voorwaarden getrouwd en zij waren een Amsterdams verrekenbeding overeengekomen. Ieder van hen had een geheel eigen kijk op de wijze van afrekening van het verrekenbeding. Mevrouw Vossen was van mening dat alle vermogensbestanddelen die er waren moesten worden verrekend, terwijl meneer Swinkels vond dat er niets te verrekenen viel. Mr. De Blaey deed voor mevrouw Vossen de echtscheidingszaak tegen de heer Vossen toen die bij de rechtbank aanhangig was gemaakt. De rechtbank heeft haar in haar vordering niet-ontvankelijk verklaard omdat zij volgens het toen nog geldende recht de scheiding en deling had moeten vorderen in plaats van de verrekening.

Bij het opstellen van de grieven in het

hoger beroep heeft hij haar oorspronkelijke vordering veranderd en zich hierbij laten inspireren door de – van de toen geldende de rechtsleer afwijkende – visie van Van Maurik en Schoordijk op het verrekenbeding. Hij vond het niet redelijk dat aan mevrouw Swinkels bijvoorbeeld slechts de helft van de aflossing die op de hypotheek was betaald toekwam en dat zij niet meedeelde in de waardevermindering van de op naam van haar echtgenoot gestelde woning, terwijl de rente en aflossing van het gezinsinkomen werden betaald. Het Gerechtshof 's-Hertogenbosch nam de door hem geformuleerde visie in hoger beroep over, wat voor de heer Vossen aanleiding was om cassatie in te stellen. De advocaat die mevrouw Swinkels in cassatie begeleidde liet mr. De Blaey herhaaldelijk weten bepaald niet overtuigd te zijn van de goede afloop van de zaak.

De uitspraak van de Hoge Raad op 7 april 1995 was opzienbarend door de overweging dat feitelijk al het aanwezige vermogen in de verrekening moest worden betrokken, met uitzondering van het vermogen dat er al was op het

moment van het huwelijk of dat was geërfd dan wel geschonken.

In de literatuur is veel commotie over het arrest gerezen. In latere arresten heeft de Hoge Raad de uitspraak nader genuanceerd maar de principes uit het arrest zijn in stand gebleven en in nadere wetgeving vastgelegd.

In cursussen die na het wijzen van het arrest zijn gegeven, werd regelmatig schande gesproken over de uitspraak en de grote gevolgen ervan. Mr. De Blaey hield dan maar wijselijk zijn mond over het feit dat hij aan de wieg van het arrest stond.

¹ Hoge Raad 7 april 1995, NJ 1996, 486.